

**ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (Ο.Κ.Ε.) κ. Χ. ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΥ**

ΑΝΟΙΚΤΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

**«ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ:
Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ»**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 3 ΙΟΥΝΙΟΥ 2011

ΑΙΘΟΥΣΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ –

ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αγαπητέ κ. Δήμαρχε,

Χαίρομαι πραγματικά που μας δώσατε τη δυνατότητα και όλη την αναγκαία υποστήριξη για να διοργανώσουμε στην πόλη σας, την πόλη της Θεσσαλονίκης, τη σημερινή μας συνάντηση. Και για αυτόν το λόγο, πρώτα από όλα, θέλω να σας ευχαριστήσω. Όπως πολύ καλά γνωρίζετε, είναι πολύ σημαντικό για ένα θεσμό της ίδιας της κοινωνίας, όπως η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδας, να ακουμπά σε αυτή την κοινωνία και να συνεργάζεται μαζί της, για να προωθούνται κοινές προτάσεις σε ζητήματα μείζονος σημασίας για όλους μας, όπως το σημερινό: Το ζήτημα των διακρίσεων.

Ένα ζήτημα που συνδέεται άμεσα με τον πολιτισμό και την ποιότητα ζωής μας. Η αρχή της ισότητας και η απαγόρευση των διακρίσεων αποτελούν γενικές αρχές του διεθνούς, ευρωπαϊκού και εθνικού δικαίου. Ένα ζήτημα πολυδιάστατο που αφορά πολλές επιμέρους ομάδες της κοινωνίας μας και

πολλά ζητήματα της οικονομίας και της ανάπτυξης. Οι διακρίσεις λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού μπορούν να υπονομεύσουν την επίτευξη υψηλού επιπέδου κοινωνικής προστασίας, την άνοδο της ποιότητας ζωής, την κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη. Μπορούν επίσης να υπονομεύσουν το στόχο της ανάπτυξης της χώρας μας, ως χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Η ελευθερία απέναντι στις διακρίσεις αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα και πρέπει να ισχύει για όλους τους πολίτες.

Δεν νομίζω ότι εύκολα μπορούμε να ξεχάσουμε τα επεισόδια στο Κέντρο της Αθήνας που περιλαμβάνουν ένα νεκρό και πολυάριθμες συγκεντρώσεις στη συνέχεια αγανακτισμένων δημοτών. Συγκεντρώσεις με αίτημα το αυτονόητο δικαίωμα κάθε ανθρώπου να νοιώθει αυτός και η οικογένεια του όποιας εθνικότητας ή όποιων φυλετικών ή κοινωνικών χαρακτηριστικών, ασφαλής στη γειτονία του και στο σπίτι του.

Στην εποχή μας, «εποχή χωρίς σύνορα» όπως διαφημίζεται, φαντάζει παράδοξο το φαινόμενο, όχι μόνο να υιοθετούνται αλλά και να προβάλλονται με ιδιαίτερο ζήλο διαχωριστικές γραμμές και λογικές διάκρισης. Και στο σημείο αυτό αναδεικνύονται οι σοβαρές ευθύνες της πολιτείας. Οι ευθύνες εκείνες που έχουν δημιουργήσει το αντιφατικό πλαίσιο, της παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας από τη μία και των στεγανών, από την άλλη, που εξακολουθούν να θέτουν έννοιες όπως η υπηκοότητα, η καταγωγή, το έθνος, το φύλο, τα σωματικά χαρακτηριστικά, και οι σεξουαλικές προτιμήσεις του καθενός από εμάς.

Δεν θα χαρακτήριζα, ως απλά ανησυχητικό, το γεγονός ότι η άνιση μεταχείριση σύμφωνα με τα στοιχεία των Ευρωπαϊκών Οργανισμών εξακολουθεί να αποτελεί μείζον πρόβλημα στις ευρωπαϊκές χώρες. Σε δημοσκόπηση του Ευρωβαρομέτρου το 2009, το 16% των Ευρωπαίων υποστήριξαν ότι είχαν υποστεί διακρίσεις κατά το παρελθόν έτος.

Όσον αφορά την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εδώ και αρκετά χρόνια έχει δραστηριοποιηθεί στα θέματα της Ισης Μεταχείρισης η οποία οδήγησε στην έκδοση «Εκθεσης για την Ιση Μεταχείριση» σε ετήσια βάση.

Στο πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας μας έχουμε αναδείξει τα βασικά προβλήματα που καθιστούν αναποτελεσματικό το θεσμικό πλαίσιο και εξακολουθούν να ανεβάζουν σε τριψήφιο αριθμό τις επίσημες καταγγελίες για «διάκριση» μόνο στον Συνήγορο του Πολίτη. Και σε αυτές βέβαια δεν περιλαμβάνονται μερικές χιλιάδες ανάλογα περιστατικά που τα θύματα είτε δεν γνωρίζουν τον τρόπο, είτε φοβούνται να καταγγείλουν αυτό που τους συνέβη.

Τρία είναι τα κύρια προβλήματα, με βάση την ανάλυση μας:

Πρώτον, όπως όλοι γνωρίζουμε η χώρα μας μέχρι πρόσφατα δεν είχε εξειδικευμένη νομοθεσία για την εξασφάλιση των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της απαγόρευσης διακρίσεων. Η ενσωμάτωση το 2000 των δύο σχετικών Κοινοτικών Οδηγιών που αναφέρονται στην φυλετική ισότητα και στην ισότητα στην απασχόληση απετέλεσε το αρχικό βήμα. Η Πολιτεία όμως στην συνέχεια, και αυτό είναι ένα το πρώτο βασικό πρόβλημα, δεν προχώρησε στην υιοθέτηση μίας ολοκληρωμένης πολιτικής για την αντιμετώπιση ενός τόσο πολυδιάστατου ζητήματος.

Δεν μπορούμε να μιλάμε για ουσιαστική εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης όταν περιοριζόμαστε ως κράτος μόνο στη θέσπιση κανόνων για την «τυπική» -νομική- προστασία των συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων. Απαιτείται ένας ολοκληρωμένος σχεδιασμός με επιμέρους δράσεις που έχουν να κάνουν με τη διάχυση αυτών των θεμάτων στην κοινωνία ώστε να διασφαλισθεί η καταπολέμηση της κοινωνικής και εργασιακής ανισότητας, η ενίσχυση των «διαφορετικών» κοινωνικών ομάδων και ο σεβασμός στις ιδιαιτερότητες τους. Χωρίς δράσεις ενημέρωσης των μειονοτικών ομάδων για τα δικαιώματά τους, χωρίς προγράμματα για τη βελτίωση των βιοτικών τους συνθηκών και την κοινωνική τους ένταξη, χωρίς την ανάλογη εκπαίδευση των κρατικών λειτουργών και χωρίς ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας, κανένα θεσμικό πλαίσιο δεν μπορεί να είναι αποτελεσματικό. Ειδικά σε ότι αφορά το πεδίο της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι υπάρχει άγνοια τόσο των απαγορευμένων διακρίσεων στις δημόσιες αρχές και στο ευρύτερο

κοινό, αλλά και άγνοια των δικαιωμάτων που η νομοθεσία κατοχυρώνει υπέρ όσων υφίστανται διακρίσεις.

Το δεύτερο πρόβλημα ανακύπτει από το ότι το κράτος δεν έχει εκχωρήσει ουσιαστικές αρμοδιότητες ούτε δυνατότητα ουσιαστικής παρέμβασης στις Επιτροπές (με εξαίρεση το συνήγορο του Πολίτη) που έχουν θεσμοθετηθεί για τα ζητήματα της Ισης Μεταχείρισης.

Και τρίτον απουσιάζουν τα αναγκαία και αξιόπιστα στοιχεία και οι αναγκαίοι ποσοτικοί δείκτες που θα βοηθήσουν στον σχεδιασμό των πολιτικών, στην παρακολούθηση και στην αξιολόγηση των εξελίξεων.

Αυτό το κενό φιλοδοξεί να καλύψει και η δράση η οποία υλοποιείται την δεδομένη χρονική περίοδο από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή με τη συνεργασία και του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών. Τα αποτελέσματα της προσπάθειας αυτής θα σας παρουσιάσουν αναλυτικά οι επόμενοι ομιλητές. Όσον αφορά εμένα, ευελπιστώ ότι το τελικό αποτέλεσμα θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμο στους φορείς σχεδιασμού και άσκησης πολιτικής. Όπως επίσης και ότι θα μπορέσουμε να συμβάλλουμε και εμείς από την πλευρά μας στην περαιτέρω ευαισθητοποίηση των κοινωνικών εταίρων.

Κλείνοντας στο σημείο αυτό τον σύντομο χαιρετισμό μου θα ήθελα να τονίσω για άλλη μια φορά ότι τα δεδομένα δεικνύουν το πόσο σημαντική, αλλά και επείγουσα είναι η αναζήτηση συναινετικών πολιτικών καταπολέμησης των διακρίσεων και ενεργούς εμπλοκής σε αυτές ολόκληρης της κοινωνίας των πολιτών. Οι διακρίσεις στην εργασία και τα εμπόδια πρόσβασης σε αυτήν, τα εμπόδια πρόσβασης στο κοινωνικό κράτος, αλλά και οι καθημερινές διακρίσεις που δέχονται τα άτομα που ανήκουν σε ευπαθείς ή περιθωριακές κοινωνικές ομάδες θα πρέπει να αποτελούν ντροπή για την κοινωνία μας. Είναι ευθύνη όλων μας και όχι μόνο της πολιτικής εξουσίας να μετατρέψουμε την κοινωνία μας από κοινωνία επιφυλακτική, κοινωνία φοβισμένη, κοινωνία προκαταλήψεων σε μία κοινωνία πολιτισμένη, μία κοινωνία πολυπολιτισμική, μία κοινωνία ανοικτή στη διαφορετικότητα. Και ελπίζω η σημερινή εκδήλωση να συνεισφέρει στην κατεύθυνση αυτή.